

Finanšu disciplīnas
padome

Nr.1-03/240

Publiskais 2024. gada pārskats

DOKUMENTA DATUMS

IR ELEKTRONISKĀS

PARAKSTĪŠANAS LAIKS

Rīgā

Saturs

1. Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) pamatinformācija	3
1.1. Padomes juridiskais statuss	3
1.2. Padomes politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, kurām Padome ir atbildīga	3
1.3. Padomes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)	3
1.4. 2023.gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)	3
1.5. Padomes padotības iestādes	4
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	4
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (skat. 1.pielikumu)	4
3. Personāls	6
4. Komunikācija ar sabiedrību	6
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	7

1. Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) pamatinformācija

1.1. Padomes juridiskais statuss

Padome ir koleģiāls, funkcionāli neatkarīgs, pilntiesīgs, autonomš publisko tiesību subjekts, kuras darbības mērķis ir Fiskālās disciplīnas likumā (turpmāk – FDL) noteikto fiskālo nosacījumu ievērošana. No budžeta vadības aspekta, Padome ir Finanšu ministrijas resorā un Finanšu ministrija sniedz Padomei administratīvu atbalstu.

1.2. Padomes politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, par kurām Padome ir atbildīga

Padome ir Fiskālās disciplīnas likuma kompetentā iestāde. Padome pieder fiskālās politikas uzraudzības institūciju saimei. Tās mērķis ir uzraudzīt, lai tiktu ievēroti tādi fiskālās politikas principi un nosacījumi, kas nodrošina ekonomikas ciklā sabalansētu budžetu un, tādējādi, sekmētu ilgtspējīgu valsts attīstību, makroekonomisko stabilitāti un samazinātu ārējo faktoru negatīvu ietekmi uz tautsaimniecību.

1.3. Padomes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)

Padomes uzdevums ir uzraudzīt FDL definēto nosacījumu ievērošanu, fiskālā nodrošinājuma rezerves atbilstību fiskālajiem riskiem, gatavot fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumus un, ja nepieciešams, neatbilstības ziņojumus, kā arī informēt Saeimu un Ministru kabinetu par tās viedokli fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos.

Padome izpilda budžeta apakšprogrammu 29.00.00 "Fiskālās disciplīnas padomes darbības nodrošināšana".

1.4. 2024.gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)

2024. gadā vairs nebija spēkā ES stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula, kas ļauj palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu, arī FDL normas darbojās. Līdz ar to valdībai bija pakāpeniski jāatgriežas pie ilgtspējīgas fiskālās politikas, neskatoties uz vājo ekonomisko izaugsmi un starptautiskās situācijas nenoteiktību.

2024. gada pavasarī stājās spēkā jaunais ES ekonomikas pārvaldības ietvars, kas veidots tā, lai pakāpeniski un ilgtspējīgi samazinātu pieaugušos ES valstu deficīta un parāda līmeņus. Pēc ekspertu viedokļa, jaunais regulējums ir ļoti komplicēts un sarežģīti piemērojams. Tas ir vairāk orientēts uz ekonomiskās izaugsmes veicināšanu, tomēr pie tā iestāšanās, paredzēts vismaz daļēji novirzīt papildus budžeta ieņēmumus budžeta deficīta samazināšanai. Atbilstoši šim regulējumam, ES dalībvalstīm jāsagatavo vidēja termiņa Fiskāli strukturālais plāns, kas aizstās ikgadējo Stabilitātes programmu un Nacionālo reformu programmu un, kurā jānosaka fiskālā trajektorija.

Fiskālajā trajektorijā ir noteikts pieļaujamais valsts finansēto neto primāro izdevumu pieauguma līmenis. Attiecīgi likumprojektā "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" bija jāievēro ne tikai FDL strukturālās bilances nosacījums, kura pieļaujamais deficīts tika palielināts līdz 1%, bet arī jaunie ES fiskālie nosacījumi.

2024.gadā tika turpināta ES tehniskās palīdzības projekta ieviešana. Tā ietvaros tiks uzlabota fiskālās ilgtspējas metodoloģija, kas sevī ietvers ar zaļā kursa ietekmi uz valsts finansēm. 2024. gadā netika izstrādāta Padomes darbības stratēģija, jo, lai arī tika apstiprināts jaunais ES fiskālais regulējums, nacionālā likumdošana vēl netika koriģēta, lai tā atbilstu jaunajam ES regulējumam. Tiek plānots, ka jaunā Padomes stratēģija tiks izstrādāta 2025. gadā, arī tur palīdzību sniegs ES tehniskās palīdzības projekts.

Līdz ar to, 2024.gada Padomes galvenie uzdevumi ir bijuši:

- turpināt izstrādāt Monitoringa ziņojumus, kuri analizē valsts ekonomikas makroekonomisko un fiskālo attīstību, vienlaicīgi komentējot valdības lēmumus un iesakot tai savas rekomendācijas;
- efektīvi ieviest ES tehniskā atbalsta projektu, kas palīdzēs izstrādāt Padomes stratēģiju, saskaņā ar jauno ES ekonomisko regulējumu un pilnveidot Fiskālās ilgtspējas modeļa metodoloģiju, it sevišķi ņemot vērā klimata mērķus;
- sagatavot viedokli par fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstību valstī pastāvošajiem fiskālajiem riskiem;
- apstiprināt Finanšu ministrijas sagatavotās makroekonomiskās prognozes Stabilitātes programmai un Vidēja termiņa budžeta ietvaram;
- sagatavot viedokli par FDL 11.panta izpildi;
- sagatavot fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu un fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu par gadskārtējo Stabilitātes programmu;
- sagatavot un iesniegt Saeimai un Ministru kabinetam viedokli citos fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos, ja atzīst tos par būtiskiem šā likuma normu ievērošanai.

1.5. Padomes padotības iestādes

Padomei nav padotības iestāžu.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (skat. 1.pielikumu)

Padome izpilda budžeta apakšprogrammu 29.00.00 "Fiskālās disciplīnas padomes darbības nodrošināšana".

2.2. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības

rezultāti, kā arī rezultātu izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes novērtējums

Padome 2024.gadā, savu funkciju izpildei, ir:

- veikusi pastāvīgu analītisko un uzraudzības darbu;
- noturējusi septiņas Padomes sēdes, attiecīgi – 2024.gada 12.februārī, 19.aprīlī, 23.maijā, 10.jūnijā, 28.augustā, 9.oktobrī, 16.decembrī;
- noturējusi 4 Padomes darba grupu sēdes, attiecīgi - Padomes fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupa tikās 2024.gada 27.jūnijā un 6.augustā un Padomes potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupa tikās 2024.gada 1.februārī un 4.jūnijā;
- nākusi klajā ar šādiem viedokļiem un ziņojumiem:
 - 2024.gada 1.februārī un 2024.gada 4.jūnijā Potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupas sēdēs veikts neatkarīga potenciālā iekšzemes kopprodukta un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējums;
 - Padome 2024.gada 12.februārī un 10.jūnijā apstiprināja Finanšu ministrijas makroekonomikas rādītāju prognozes;
 - 2024.gadā tika publicēts 1 Monitoringa ziņojums;
 - 2024.gada 26.aprīlī Padome publicēja viedokli (starpziņojumu) par Latvijas Stabilitātes programmu 2024.-2028.gadam;
 - 2024.gada 14.oktobrī Padome sagatavoja uzraudzības ziņojumu par budžetu 2025. gadam un vidēja termiņa budžeta ietvaru 2025.-2027. gadiem;
 - 2024.gada decembrī Padome sagatavoja un publicēja viedokli par Fiskālās disciplīnas likuma 11. panta izpildi;
 - 2024.gada 6.augustā tika analizēta un novērtēta FM sagatavotā Fiskālo risku deklarācija.
- publicējusi regulāros monitoringa pārskatus:
 - ikmēneša monitoringa pārskats par budžeta ieņēmumiem;
 - ikmēneša monitoringa pārskats par gadskārtējā budžeta izpildi;
 - ceturkšņa pārskats par VV parāda attīstību;
 - ceturkšņa pārskats par līdzekļu pārdali no programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem";
 - makroekonomikas rādītāju ceturkšņa pārskats;
 - ekonomikas siltumkartes ceturkšņa pārskats.
- regulāri tikusies ar reitingu aģentūru ekspertiem un citiem starptautisko organizāciju pārstāvjiem, lai informētu par savu viedokli par ekonomikas un fiskālās politikas attīstību.

2023. gadā Padome turpināja aktīvi darboties starptautisko kontaktu veidošanā. Pieredzes iegūšanai ir apmeklēti dažādi ES un citu starptautisku institūciju organizēti pasākumi, kuros Padomes locekļi un sekretariāta darbinieki ir aktīvi piedalījušies. Aktīvi piedaloties Latvijas

fiskālās politikas skaidrošanā plašākai sabiedrības daļai, Padome ir kāpinājusi savu atpazīstamību un ieguvusi mazas un efektīvas neatkarīgas fiskālās institūcijas reputāciju.

2.3. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām, ja pārskata gadā tādas tika apstiprinātas, norādot piešķirto valsts budžeta līdzekļu apmēru to īstenošanai

Jaunas politikas iniciatīvas nav bijušas.

2.4. Valsts aizdevumu izlietojums projektu īstenošanai, kā arī to aizņēmumu izlietojums un īstenošanas rezultāti, par kuriem valsts ir galvojusi

Padomei nav valsts aizdevumu.

2.5. Padomes veiktie un pasūtītie pētījumi

2024.gadā Padome nav veikusi un pasūtījusi pētījumus.

3. Personāls

Kopš savas izveides 2014. gadā lielāko daļu laika sekretariātā ir bijušas neaizpildītas vakances, līdz ar to, darbs tika veikts ar ierobežotiem resursiem. 2024. gadā sekretariātam izdevās aizpildīt vakanto fiskālo risku eksperta pozīciju. Ir nepieciešams kāpināt sekretariāta kapacitāti, it sevišķi ņemot vērā Padomes pieaugošās funkcijas jaunā ES ekonomiskā regulējuma aspektā. Padome apzinās, ka šā brīža budžeta situācijas un ģeopolitiskās spriedzes apstākļos sekretariāta darbinieku skaitu nebūtu pareizi palielināt. Personālam ir jāizmanto JVI un citas mācību iespējas kapacitātes stiprināšanā.

Padomes sekretariāts nodrošina Padomes atbalsta funkcijas:

Padomes sekretārs atbild par skaitlisko nosacījumu novērtēšanu un ir Padomes, kā iestādes, administratīvais vadītājs.

Padomes makroekonomikas eksperts veic makroekonomikas prognožu izstrādi un valsts makroekonomikas prognožu un izlaižu starpību novērtēšanu.

Padomes fiskālo risku eksperts veic fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma novērtēšanu un ar to saistīto risku izpēti, kā arī veic nodokļu analīzi.

Padomes juriste veic Padomes sekretāra asistenta pienākumus, sniedz atbalstu Padomei, Padomes sekretāram un sekretariātam juridiskos un administratīvos jautājumos.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Padome pārskata periodā, atbilstoši 2022.gada 30.decembrī noslēgtajam līgumam Nr.1-16/528 par publicitātes nodrošināšanu, turpināja sadarbību ar SIA "Baltic Communication Partners".

Padome, pārskata periodā, turpināja uzturēt kontus Padomes aktualitāšu publicēšanai mikroblogošanas vietnē *Twitter*. 2024. gada beigās FDP kontam bija 750 sekotāju.

Padome uztur mājas lapu www.fdp.gov.lv, kurai 2024. gadā bija 3651 sesijas, kas ir par 62,8 % vairāk salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Aktīvo lietotāju skaits bija — 2277, kas ir par 12,8 % vairāk nekā 2023. gadā.

Saskaņā ar LETAS mediju auditu, FDP publicitātes apjoms 2024. gadā sasniedza 1000 reizes, apmēram kā gadu iepriekš.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti (ja ir veikti šādi pasākumi)

2024. gadā netika veikti pasākumi viedokļa izzināšanai par Padomes darbību.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

Tika iesākts jaunais ES projekts, kura ietvaros plānots uzrakstīt Padomes stratēģiju, ņemot vērā jauno ES ekonomisko regulējumu un uzlabot Fiskālās ilgtspējas metodoloģiju.

5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

2025. gadā ir jāsāk darbs pie Padomes darbības stratēģijas izstrādes. Tai ir jābalstās uz jauno ES regulējumu un ES tehniskās palīdzības projekts sniegs atbalstu. Tāpat, ar projekta palīdzību, tiks uzlabota fiskālas ilgtspējas metodoloģija.

Jāturpina uzlabot Padomes un sekretariāta darbs, saskaņā ar OECD ziņojuma rekomendācijām.

FDP ir jāiesaistās nacionālās likumdošanas izmaiņu izstrādē, lai tās atbilstu jaunajam ES regulējumam.

5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi

Jāturpina ES reformu projekts, kas palīdzēs Padomei uzlabot fiskālās ilgtspējas ziņojuma metodoloģiju un palīdzēs sagatavot stratēģiju.

5.4. Padomes finanšu saistības

Padomei nav finanšu saistību.

Padomes sekretārs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

N.Malnačs

Malnačs 29178183

normunds.malnačs@fdp.gov.lv